

Gedooagbesluit "Tijdelijke Noodopvang"

Aanleiding

Het COA kampt nog steeds met een te grote bezetting in de AZC's in Ter Apel en Budel als gevolg van de instroom van asielzoekers. Er is op korte termijn dringend behoefte aan opvanglocaties waar asielzoekers naar kunnen doorstromen. Vanuit de Rijksoverheid is daarom de dringende oproep gedaan om op korte termijn opvangplekken te realiseren.

In de provincie Noord-Brabant is een opvang van een groep vluchtelingen georganiseerd via het opvangen gedurende een periode van 6 maanden. Vervolgens gaat deze groep in de opvang over naar een andere gemeente. Vanuit deze ketenafspraken is vanuit de burgemeester van de gemeente Heeze-Leende medio februari 2025 de vraag gekomen of Nederweert de volgende plek zou kunnen zijn in deze opvang.

Het college van burgemeester en wethouders ziet als enige optie het beschikbaar stellen van gemeenteground voor de opvang, het beoogde perceel is gelegen tussen Randweg West en Florastraat (het evenemententerrein). Op dit perceel zou ongeveer een derde deel beschikbaar gemaakt kunnen worden voor opvang. Het gaat hierbij om de tijdelijke opvang van asielzoekers voor maximaal 24 weken (exclusief de periode van op- en afbouw van de tijdelijke gebouwen). Er zullen maximaal 150 asielzoekers worden opgevangen. Er worden 38 woonunits met 160 bedden, sanitaire voorzieningen en een algemene ruimte voor catering en als recreatieve voorziening gerealiseerd.

Het is bekend dat de opvang van asielzoekers op deze locatie in beginsel strijdig is met de ter plaatse geldende beheersgebied van de 'Paraplubeheersverordening Kernen' die de regels en verbeelding van de beheersverordening beheersverordening Nederweert, Budschop, Eind en Ospeldijk en Pannenberg-Oost van toepassing verklaard met inachtneming van het bepaalde in de paraplubeheersverordening. De paraplubeheersverordening maakt deel uit van het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Ter plaatse zijn de gronden aangewezen voor 'Groen' en 'Waarde-Archeologie 2 (hoog)'.

Vanwege het grote maatschappelijk belang om de opvangproblematiek in Nederland mede te helpen beperken, vindt het college van burgemeester en wethouders het belang van het opvangen van vluchtelingen zwaarder wegen dan de tekortkomingen van de locatie.

Vanwege de strijdigheid met het omgevingsplan en de noodzaak tot bebouwing op de locatie zonder omgevingsvergunning, heeft het college van burgemeester en wethouders een beginselplicht tot handhaven tegen dit gebruik. Gezien het feit dat de locatie slechts een half jaar voor opvang wordt gebruikt, kiest het college van burgemeester en wethouders ervoor het besluit te formaliseren via een gedooagbesluit.

Planologisch regime

Het is bekend dat de opvang van asielzoekers op deze locatie in beginsel strijdig is met het ter plaatse geldende beheersgebied van de 'Paraplubeheersverordening Kernen' die de regels en verbeelding van de beheersverordening beheersverordening Nederweert, Budschop, Eind en Ospeldijk en Pannenberg-Oost van toepassing verklaard met inachtneming van het bepaalde in de paraplubeheersverordening. De paraplubeheersverordening maakt deel uit van het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Ter plaatse zijn de gronden aangewezen voor 'Groen' en 'Waarde-Archeologie 2 (hoog)'.

Op grond van artikel 5.1, eerste lid, onder a van de Omgevingswet is het verboden om zonder omgevingsvergunning een omgevingsplanactiviteit uit te voeren. Onder omgevingsplanactiviteit wordt tevens een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) verstaan (bijlage 1 bij artikel 1.1 van de Omgevingswet). Op grond van artikel 5.36 van de Omgevingswet kan bij een voortdurende activiteit bepaald worden dat die vergunning geldt voor een daarbij gesteld termijn.

Er zijn geen binnenplanse afwijkmogelijkheden in het omgevingsplan opgenomen. Het college van burgemeester en wethouders kan aan het tijdelijk gebruik alleen meewerken met het verlenen van een BOPA. Om te bepalen of er op basis van een aanvraag omgevingsvergunning van de voorschriften van het (tijdelijk deel van het) omgevingsplan kan worden afgeweken dient er overeenkomstig artikel 8.0a lid 2 van het Besluit Kwaliteit Leefomgeving te worden aangetoond dat er sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL).

Beginselplicht tot handhaving

Volgens vaste rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State moet een bestuursorgaan dat bevoegd is om tegen een overtreding handhavend op te treden, dit ook doen. Onder

bijzondere omstandigheden kan worden afgezien van handhavend optreden en kan de strijdigheid met wet- en regelgeving tijdelijk worden gedoogd. Volgens de gangbare juridische praktijk voortkomend uit de kabinetsnota 'Grenzen aan gedogen' is gedogen aanvaardbaar indien:

1. het gedogen beperkt is in omvang en/of tijd.
2. het gedogen expliciet bij een besluit gebeurt.
3. sprake is van een zorgvuldige en kenbare belangenafweging.
4. duidelijke voorwaarden aan het gedogen worden gesteld.
5. regelmatig wordt gezien of de situatie zodanig is dat gedogen nog gerechtvaardigd is en of aan de voorwaarden die aan het gedogen zijn gesteld wordt voldaan.

Voorts dient het gedogen beperkt te blijven tot drie uitzonderingssituaties, te weten overmachtssituaties, overgangssituaties en situaties waarin handhavend optreden onevenredig is in verhouding tot de daarmee te dienen belangen.

Het onderhavige geval

In het onderhavige geval is sprake van een tijdelijke opvang van asielzoekers van een half jaar die na deze opvang weer overgaan naar een andere gemeente of weer toevallen aan het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (hierna: COA).

Belangenafweging

De belangenafweging gaat over het belang van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties zoals in het Omgevingsplan ten opzichte van het belang van de (tijdelijke) opvang van asielzoekers. Hieronder maken we deze belangenafweging inzichtelijk.

Opvang asielzoekers

Op dit moment is er nog steeds landelijk een groot tekort aan opvangplaatsen. Nederland is op basis van internationale en Europeesrechtelijke verplichtingen verplicht om asielzoekers opvang te bieden. De aangenomen Spreidingswet (2024) maakt dat de Nederlandse gemeenten verplicht zijn om gezamenlijk 96.000 opvangplekken te realiseren die uiterlijk 30 juni 2025 beschikbaar dienen te zijn. Nederweert heeft in beperkte mate aan de opvang van asielzoekers voldaan. Het beschikbaar hebben en houden van deze opvangplaatsen is van belang om het reeds bestaande tekort niet verder te laten oplopen en invulling te geven aan de internationale en Europeesrechtelijke verplichtingen van Nederland.

Het COA zoekt overal in het land naar extra opvangcapaciteit. Het college van burgemeester en wethouders vindt dat zij uitvoering moet geven aan haar wettelijke taak (Spreidingswet) en voelt zich maatschappelijk verantwoordelijk.

Op de locatie nabij de Randweg West/Florastraat te Nederweert, kadastraal bekend als gemeente Nederweert sectie X, nummer 522 te Nederweert, zijn de gronden aangewezen voor 'Groen' en 'Waarde-Archeologie 2 (hoog)'. Het oprichten van een TGO valt in beginsel dus buiten de toegestane activiteiten. Er zijn twee mogelijkheden om de opvanglocatie binnen de wettelijke kaders te realiseren. De gebruikelijke manier is het aanvragen van een tijdelijke omgevingsvergunning. Gelet op de korte termijn waarbinnen de opvanglocatie moet worden gerealiseerd, is het niet mogelijk om voorafgaand aan de opbouw en ingebruikname dit traject in zijn geheel te doorlopen. De aanvraagprocedure voor een dergelijke vergunning neemt na het voorbereiden van de aanvraag in een reguliere procedure 14 weken in beslag. In Nederweert is er echter op 21 december 2021 door de gemeenteraad voor gekozen dat dergelijke vergunningen via BOPA procedure, vanwege adviesrecht gemeenteraad, via de uitgebreide procedure dienen te verlopen. Los van dat de opvang hierdoor niet gerealiseerd zou kunnen worden, zou dit niet in verhouding staan ten opzichte van de duur van de tijdelijke opvang.

De hoge noodzaak maakt het uitlegbaar om als start een andere mogelijkheid te gebruiken. Dat betreft het tijdelijk gedogen van het afwijken van het omgevingsplan. Er zijn bijzondere omstandigheden om af te wijken van de beginselplicht tot handhaving en dus om af te zien van optreden. Het gaat immers om een situatie die beperkt is in tijd en omvang waarbij het maatschappelijk belang zwaar weegt.

Gelet op het voorgaande wegen de humanitaire belangen van een snelle en voortvarende opvang van asielzoekers zwaarder dan het belang van het afwachten van de vergunning. Daarmee weegt dit belang ook zwaarder dan het belang van handhaving van de toepasselijke regels van het ter plaatse geldende Omgevingsplan.

I. Tijdelijkheid

Er is sprake van een tijdelijke gedoogsituatie van 24 maart 2025 tot 31 oktober 2025. Met dien verstande dat de tijdelijke gemeentelijke opvanglocatie op 1 april 2025 opent en op 1 oktober 2025 sluit.

I I. Beheer

Een externe partij en COA zorgen voor alle mogelijke vormen van toezicht en begeleiding van de doelgroep. Op het terrein zelf zal een beveiliging aanwezig zijn en zijn er ook toezichthouders. Met betrekking tot de leefbaarheid en veiligheid in de omgeving van de TGO worden in het veiligheids- en omgevingsplan (operationele) afspraken gemaakt tussen o.a. de gemeente, politie, locatiemanager, beveiliging en toezichthouders. In de afgelopen jaren dat deze vorm van opvang in de diverse Brabantse gemeenten telkens zijn opgevangen, waren er weinig overlastmeldingen.

III. Verkeersveiligheid

De verkeersveiligheid is niet in het geding. Bij alle eerdere opvanggemeenten zijn er nauwelijks klachten met betrekking tot de verkeersveiligheid aan de orde geweest.

Indien er klachten zijn, zullen deze worden besproken in het regulier overleg en opgelost.

IV. Woon- en leefklimaat opvanglocatie

De externe partij en COA zorgen voor een adequate opvang van de asielzoekers. Er is een goede structuur gebouwd met diensten (beveiliging, schoonmaak, catering, coördinator vrijwilligers, dagbesteding) waar de vluchtelingen zelf ook een bijdrage aan leveren. Met de komst van het COA zijn er afspraken gemaakt over voortzetting van de diensten voor dezelfde bedrijven om de continuïteit te waarborgen. Dit komt het woon- en leefklimaat voor de opvanglocatie ten goede.

VI. Belang omliggende bedrijven

De opvanglocatie bevindt zich op het evenemententerrein. Er wordt niet verwacht dat de omliggende bedrijven door de noodopvang hinder zullen ervaren.

Besluit

Gelet op het bovenstaande, besluit het college van burgemeester en wethouders van Nederweert om de tijdelijke opvang van asielzoekers in de tijdelijke gemeentelijke opvanglocatie nabij Randweg West/Florastraat te Nederweert, kadastraal bekend als gemeente Nederweert sectie X, nummer 522 te Nederweert met ingang van 17 maart 2025 tot 31 oktober 2025 te gedogen. Zulks in strijd met het ter plaatse geldende beheersgebied van de 'Paraplubeheersverordening Kernen' die de regels en verbeelding van de beheersverordening beheersverordening Nederweert, Budschoep, Eind en en Ospeldijk en Pan-nenweg-Oost van toepassing verklaard met inachtneming van het bepaalde in de paraplubeheersverordening. De paraplubeheersverordening maakt deel uit van het tijdelijk deel van het omgevingsplan.

Voorwaarden

Aan dit gedoogbesluit verbindt het college de hiernavolgende voorwaarden:

1. Dit gedoogbesluit heeft betrekking op de locatie nabij Randweg West/Florastraat te Nederweert, kadastraal bekend als gemeente Nederweert sectie X, nummer 522 te Nederweert.
2. Er zullen maximaal 150 asielzoekers in de tijdelijke gemeentelijke opvanglocatie verblijven.
3. Dit gedoogbesluit geldt vanaf 25 maart 2025 en vervalt op 31 oktober 2025. Met dien verstande dat de tijdelijke gemeentelijke opvanglocatie op 1 april 2025 opent en op 1 oktober 2025 sluit.
4. De opvanglocatie wordt gebruikt als tijdelijke opvanglocatie. Dat betekent dat gedurende de duur van dit gedoogbesluit asielzoekers in de opvanglocatie zullen verblijven, in afwachting van doorstroming naar een andere gemeente of weg terugvallen aan het COA.
5. Voor de opvanglocatie worden voorzieningen ingericht. Deze mogen enkel aanwezig zijn gedurende de looptijd van dit gedoogbesluit. Ten behoeve van de veiligheid van het gebruik van de opvanglocatie zullen werkzaamheden plaatsvinden.
6. De opvanglocatie voldoet aan de gestelde eisen op het gebied van gezondheid, constructieve veiligheid, brandveiligheid en overige veiligheidsaspecten zowel voor de bewoners van de opvanglocatie als voor omwonenden.
7. Het college van burgemeester en wethouders behoudt zich alle rechten voor om dit gedoogbesluit op enig moment, indien de omstandigheden naar zijn oordeel hierom vragen, in te trekken.

Bekendmaking en inwerkingtreding

Op grond van artikel 3:42 Awb in samenhang met artikel 6 Bekendmakingswet geschiedt de bekendmaking van dit besluit door plaatsing in het gemeenteblad en op www.officielebekendmakingen.nl. Dit besluit treedt in werking op de datum van dagtekening 11 maart 2025.

Rechtsmiddelen

Op grond van een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 24 april 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:1356) kunnen tegen een gedoogbeslissing geen rechtsmiddelen, zoals bezwaar, worden aangewend. Desgewenst kan een verzoek om handhaving worden ingediend bij het college van burgemeester en wethouders. Tegen het besluit dat het college daarop zal nemen staan wel rechtsmiddelen open.

Informatie

Voor vragen en/of opmerkingen kan contact worden opgenomen met het algemeen telefoonnummer van de gemeente Nederweert op telefoonnummer 0495-677111.

Nederweert, 11-03-2025

J.C.T. Bakens
Gemeentesecretaris

B. Op de Laak
burgemeester